

ŠIBENSKI list

ŠIBENIK
Srijeda,
30. rujna 1953.
Izlazi tjedno
God. II. Broj 59
Cijena 7 dinara

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA ZA GRAD I KOTAR ŠIBENIK

U nove pobjede socijalizma

10. rujna ove godine Savezno izvršno vijeće donijelo je odluku o raspisivanju izbora za Savezno vijeće i Vijeće proizvođača Savezne narodne skupštine, koji će se za Savezno vijeće održati 22. studenoga o. g., a za Vijeće proizvođača od 22. do 28. studenog o. g. 17. rujna Izvršno vijeće Sabora NR Hrvatske raspisalo je izbore za Republičko vijeće i Vijeće proizvođača Sabora NR Hrvatske sa istim datumom izbora. U Savezno vijeće bira se 282 narodna zastupnika od čega sa područja NRH 65 narodnih zastupnika, a u Vijeće proizvođača Savezne narodne skupštine 202 narodna zastupnika od čega iz NR Hrvatske 49 narodnih zastupnika (35 u grupi industrije, trgovine izanastva i 14 u grupi poljoprivrede).

U Savezno vijeće izborni kotar Šibenik (grad i kotar) bira jednog narodnog zastupnika, a u Vijeće proizvođača Savezne narodne skupštine (u grupi industrija, trgovina i zanatstvo) također jednog narodnog zastupnika (dok u grupi poljoprivrede bira zajedno sa kotarima Zadar, Benkovac, Knin, Sinj i Drniš jednog narodnog zastupnika).

U republičko vijeće Sabora NR Hrvatske bit će izabrano 156 narodnih zastupnika, a u Vijeće proizvođača 107 narodnih zastupnika (74 u grupi industrije, trgovine i zanatstva, a 33 u grupi poljoprivrede).

U republičko Vijeće grad i kotar Šibenik biraju 3 narodna zastupnika, a u Vijeće proizvođača Sabora NR Hrvatske 2 narodna zastupnika u grupi industrije, trgovine i zanatstva, dok u grupi poljoprivrede zajedno sa kotarom i gradom Split jednog narodnog zastupnika.

Iz sadašnjih izbora proizići će nova Savezna narodna skupština i nove skupštine narodnih republika, najviši zakonodavni i izvršni organi naše federacije i njenih jedinica. Značenje izbora je upravo u tome što će biti izabrane nove skupštine koje će na bitno nov način nastaviti bitku za daljnje razvijanje socijalističkih odnosa u našoj zemlji, za pobjedu socijalizma, koji će učvrstiti i unaprijediti rezultate koje smo postigli na svom novom socijalističkom putu. Taj bitno nov proces u našem socijalističkom razvitku traje već nekoliko godina, a pripremila ga je naša narodna revolucija i razvitak nakon rata. On je prije svega niknuo, i razvija se, kao unutrašnja potreba naše narodne revolucije. Naravno da je na taj proces djelovalo u velikoj mjeri i naše saznanje: što je zapravo SSSR i kakvi su tamo društveni odnosi. Snaga naše narodne revolucije je u tome što je ona ostala dosljedno narodna i socijalistička. Sama praksa, život, nametao je i nameće što treba raditi dalje da ona ostane takvom. Na tom putu naša socijalistička zajednica postavila je dva historijska putokaza: otpor vlastodršcima SSSR-a u ime prava naroda na samoodređenje, nezavisnost i slobodu, u ime socijalističkog morala; i izgrađivanje i razvijanje istinski socijalističkih odnosa u borbi protiv vlastitog birokratizma, a u osloncu na radni narod, na proizvođače koji upravljaju proizvodnjom i odlučuju o višku rada, na ostale građane koji zajedno sa proizvođačima razvijaju samoupravljanje u gradu i kotaru, u komuni koja već pokazuje svoj oblik. Ali to što je nametnuo život trebalo je saznati i uobličiti da bi se naša stvarnost nezadrživo i nepobjedivo razvijala na putu socijalizma. Tito i njegovi suradnici su i saznali i uobličili i to je danas postalo svojina našeg radnog naroda, koji će svojom praksom postavljati nova saznanja i nova uobličavanja. Od godine 1950. redaju se dokumenti novog puta u socijalizam: Zakon o radničkom upravljanju proizvodnjom, Zakon o narodnim odborima koji ustanovljuje vijeće proizvođača u gradu i kotaru, i na kraju Ustavni zakon, koji donosi novu strukturu Narodne skupštine sa novim domom, Vijećem proizvođača, zatim Izvršnim vijećem, Predsjednikom republike i državnim sekretarijatom. Novi politički i privredni sistem razvijao se odozdo, od narodnih odbora do Narodne skupštine, i kad je izglasan Ustavni zakon on je već uhvatio korijen u praksi. Uporedo s tim slijedile su i druge, za razvitak našeg društva bitne izmjene. Komunistička partija preobrazila se u Savez komunista, a Narodni front u Socijalistički savez radnog naroda. Time je Komunistička partija pokazala svoju revolucionarnu čistoću, t. j. da ona ne pretendira na to da bude apsolutna vlast koja bi se zajedno s državnim aparatom vlasti htjela nametnuti društvu, već da je nesebični idejni i politički prvoborac da se naša zajednica razvija socijalistički, da naš radni narod bude gospodar svoje sudbine.

Jedinstvo i, u osnovi, jednaka struktura naše narodne vlasti i privrednih organa, od narodnih odbora do narodne skupštine, uvjetuje i ulogu narodnog zastupnika. Narodni zastupnik osim prava inicijative u Skupštini za donošenje novih zakona i drugih odluka dobiva novim Zakonom o pravima, dužnostima, izboru i opozivu narodnih zastupnika i prava odbornika u gradskom i kotarskom vijeću odnosno gradskom i kotarskom vijeću proizvođača, prema tome da li je član Saveznog vijeća ili Vijeća proizvođača Savezne narodne skupštine. On ima pravo da, kada to smatra potrebnim, podnosi narodnom odboru izvještaj o svom radu i radu Savezne narodne skupštine, da predlaže odboru donošenje odluka važnih za ostvarivanje prava i dužnosti narodnih odbora, a na osnovu postojećih zakona, i t. d. Ali narodni zastupnik je isto tako i dužan, da na zahtjev narodnog odbora podnosi izvještaj o svom radu i radu narodne skupštine; da u narodnoj skupštini iznese mišljenje ili prijedlog narodnog odbora o zakonima ili odlukama narodne skupštine dok su u pripremanju ili ako su

(Nastavak na 2. strani)

Politička živost na općini Zlarin

Neposredno nakon plenuma Socijalističkog saveza kotara Šibenika, u Zlarinu je 26. ov. mj. održan sastanak Općinskog odbora SSRN, na kojem se raspravljalo o predizbornoj političkoj aktivnosti. Nakon toga su u svim mjestima na području zlarinske općine održani sastanci rukovodstava osnovnih organizacija SSRN, na kojima se diskutiralo o predizbornim priprema-

ma. Članovi Socijalističkog saveza u Prvic Luci održali su u nedjelju svoju političku konferenciju, kojoj je prisustvovalo oko 200 lica. Predsjednik Općinskog odbora SSRN, Ante Kazija govorio je prisutnima o našem privrednom razvitku, podvukao je značaj predstojećih izbora, tumačio je novi izborni zakon, a na kraju je objasnio ulogu Savezne narodne skupštine i narodnih poslanika u njoj.

Prisutni su se osobito interesirali za prava i dužnosti narodnih poslanika.

U toku su pripreme za održavanje političkih konferencija i u ostalim mjestima zlarinske općine.

Birači u Perkoviću kandidirali drugove Ribara i Peru Škaricu

Na području kotara počeli su se održavati zborovi birača na kojima se vrši kandidiranje za narodne zastupnike.

Tako je u nedjelju 27. o. mj. u prostorijama zadrugnog doma u Perkoviću održan zbor, kojem je prisustvovalo nešto preko 80 birača. Zbor je otvorio predsjednik NO-a općine Šibenik-vanjski drug Vinko Petrina koji je biračima govorio o značaju predstojećih izbora. On je ujedno iznio dosadašnje uspjehe u izgradnji naše zemlje, a zatim se u kratkim crtama osvrnuo na važnije političke događaje u svijetu, te im objasnio položaj naše zemlje u odnosu na te događaje.

Nakon izlaganja druga Petrine

Plenum Socijalističkog saveza kotara raspravlja o političkom radu na terenu

Pred izbore za Saveznu narodnu skupštinu

U četvrtak 24. ov. mj. održan je plenum Socijalističkog saveza kotara Šibenika, na kojem se široko raspravljalo o političkom radu SSRN u vezi predstojećih izbora.

O značaju izbora govorio je drug Pere Škarica, predsjednik Kotarskog odbora Socijalističkog saveza. On je odmah u početku naglasio da politički rad u ovom predizbornom periodu mora biti glavni i osnovni zadatak ne samo organizacija Socijalističkog saveza i Saveza komunista, već i svih masovnih i društvenih organizacija. Znači u intenzivnu političku aktivnost pred ove izbore treba uključiti sindikat, žene, Narodnu omladinu, Savez boraca, vojne invalide, kulturne i sportske organizacije i t. d.

Na sastancima, konferencijama i skupovima potrebno je upoznavati naše ljude s ulogom i zadacima nove Savezne narodne skupštine i Sabora. Objasnjavati im funkcije narodnih zastupnika. Osim toga, našim radnim ljudima treba govoriti o društvenom razvitku naše zemlje općenito,

a kotara, pojedinih općina i mjesta napose. Pored toga, upoznavati narod s izvještajima drugova Kardelja, Milentija Popovića i Dedijera, koje su oni iznijeli na plenumu Saveznog odbora SSRNJ, kao i sa proglasom SSRNJ. Ne bi se smjelo dogoditi da se isključivo raspravlja, iako je i to važno, o tehničkoj strani izbora. Isto tako je potrebno objašnjavati i vanjsko-politička pitanja. Na sastancima će također biti korisno da se raspravlja o političkim, privrednim i kulturnim problemima, koji se odnose na naš kotar, odnosno na pojedinu općinu ili mjesto.

U predizbornoj kampanji treba naročitu pažnju posvetiti zborovima birača na kojima će se vršiti kandidiranje za narodne zastupnike. Politički rad na terenu, smišljena agitacija i svestrane pripreme imali bi osigurati masovan odziv birača na ovim zborovima.

Pored toga, potrebno je ozbiljnije shvatiti izbore za Vijeće proizvođača, te i o njima voditi živu agitaciju u radnim kolektivima.

Nakon izlaganja druga Pere Škarice, članovi Plenuma su učestvovali u diskusiji, iznoseći dosadašnje rezultate političkog rada Socijalističkog saveza na kotaru. Naglašeno je, između ostalog, da treba voditi računa o djelatnosti neprijateljskih elemenata pred ove izbore. Njihove parole moraju organizacije Socijalističkog saveza odmah, ne čekajući direktive, politički suzbijati. Skrenuta je pažnja i na biračke spiskove. Naime, potrebno je izvršiti kontrolu da li je svaki onaj, koji ima biračko pravo, upisan u spisak. Neki su predlagali da i predavači iz grada pruže pomoć kotaru.

Na Plenumu je govoreno i o radnim akcijama, koje bi trebalo provoditi pred izbore. Osobito je preporučeno da se uloze napori na popravku puteva i pošumljavanju krša.

Važne odluke donesene na sjednici Narodnog odbora kotara

U petak 25. ov. mj. održana je sjednica Narodnog odbora kotara, na kojoj su odbornici, raspravljajući o opsežnom dnevnim redu, izglasali nekoliko važnih odluka i rješenja.

Donijeta je Odluka kojom se siromašna lica oslobodaju u cijelosti ili djelomično od plaćanja bolničkih i polikliničkih troškova. Ona, dakle, osigurava zdravstvenu zaštitu siromašnim licima, koja nisu socijalno osigurana, a troškovi njihova liječenja snosit će NO kotara.

Na području kotara još uvijek ima velik broj nepismenih, što je i ponukalo Savjet za prosvjetu i kulturu NO-a kotara da predloži donošenje Odluke, koja će obavezati sve nepismene od 15 do 35 godina starosti, ukoliko su sposobni za rad i privredivanje, da pohađaju tečajeve za nepismene pri narodnim školama. Odluka predviđa i novčane kazne do 3000 dinara za one, koji ne budu pohađali ove tečajeve. Između ostalog, donijeto je Rješenje o osnivanju privrednog po-

duzeća »Zanatski kombinat«-Vodice.

Skupština zanatsko-proizvođačke zadruge u Vodicama, koja je održana 23. ov. mj., zaključila je da zadruga pređe u državni sektor privrede. Ovaj slučaj ne može se upoređivati s nekim seljačkim radnim ili drugim nekim zadrugama koje su se rasformirale, jer nisu imale uvjeta za daljnji opstanak. Ova zanatska zadruga, naprotiv, bila je aktivna, organizaciono sredena i s dobrim stručnim kadrom. Međutim, zbog skućenog prostora majstori-zanatlije nisu mogli okupiti veći broj mladog i polukvalificiranog starijeg kadra. Zato su oni izrazili želju da im se omogući upotreba sadašnjih prostorija tvornice »Žuke«.

Na sjednici je došlo do veoma žive diskusije povodom izvještaja o raspodjeli kredita za investicije, koji je u ime Savjeta za privredu podnio odbornik Vito-mir Gradiška.

Kredit od 4 milijuna dinara odobren je, među ostalim, i poljoprivrednom dobru »Žažvić« i to

za uređenje moderne staje, nabavke nužnih sprava i druge opreme. U tu svrhu adaptirao bi se zadrugi dom u Bribirskim Mostinama. Nitko od prisutnih nije bio protiv toga da se poduzeću »Žažvić« dodijeli potrebni kredit koji će se zaista upotrebiti u korisne svrhe. Međutim, odbor-nici Srećko Bijelić i Draško Jur-rišić su oštro reagirali protiv toga da se za potrebe poljoprivrednog dobra adaptira zadrugi dom u Bribirskim Mostinama. Oni su također podvrgli kritici postupak drugova Špirića, Gradiške i Milana Čakića koji su se, ne pitajući zainteresirane zadrugare, sporazumjeli s članovima uprave zadruge o adaptaciji zadrugnog doma.

Nakon izvještaja Kotarskog suda za prvo polugodište odbornik Pere Škarica je primijetio da je neophodno izvršiti analizu uzroka onih prekršaja o kojima sud raspravlja, jer bi to pomoglo odbornicima u njihovoj borbi protiv tih uzroka na terenu.

Na sjednici je konstatirano, da je stanje cesta i puteva na po-

Zatim je izabrana izborna komisija od deset lica koja će rukovoditi političko-agitacionim priprema pred izbore.

Na kraju je osnovana i komisija za izborni fond u koju je ušlo tri druga.

Pripreme u gradu

O priprema za predstojeće izbore detaljno se raspravljalo i na plenumu Gradskog odbora Socijalističkog saveza, koji je održan 25. o. mj.

Predsjednik Gradskog odbora SSRN drug Zivojin Bulat tom prilikom je iznio neke momente koje svakako treba imati u vidu za vrijeme provođenja predizborne kapanje u našem gradu.

U gradu će se i dalje govoriti o značaju predstojećih izbora, a isto tako će se nastaviti tumačenjem novog izbornog zakona. Naše radne ljude je potrebno upoznavati s ulogom i onim zadacima koji se nalaze pred novom Saveznom narodnom skupštinom i Saborom NR Hrvatske. Također će se govoriti o položaju narodnih zastupnika u Skupštini. Pored toga, treba proučavati materijale drugova Kardelja, Milentija, Popovića i Dedijera sa posljednjeg Plenuma Saveznog odbora SSRNJ. Sastanci i konferencije održavat će se ne samo po blokovima, već i po ulicama.

Pored organizacija Socijalističkog saveza i Saveza komunista, u predizbornoj kampanji morat će biti obuhvaćene sve masovne, društvene i sportske organizacije u gradu. Naročito značajnu ulogu treba da odigraju organizacije SSRN i Saveza komunista u političkim priprema za održavanje zborova birača na području grada. Osim toga je predviđeno, da se u jeku predizbornih priprema organizira veliki miting za grad i okolice.

Na kraju svog izlaganja drug Zivojin Bulat je predložio, da se izabere izborna komisija koja će voditi brigu o političkim priprema za predstojeće izbore. On je nadalje istakao, da će predizborna kampanja iziskivati izvjesne troškove, te je podvukao važnost prikupljanja novčanih priloga za izborni fond.

Nakon izvršenog izbora obiju komisija, prisutni su iznijeli neka lična zapažanja o dosadašnjoj predizbornoj aktivnosti. Dato je više prijedloga i sugestija za poboljšanje političkog rada u ovo vrijeme do izbora.

Sutradan nakon Plenuma sastala se izborna komisija da detaljno raspravi o političkim priprema. Napravljeno je i plan koji je već počeo da se realizira. Tako je u utorak 29. o. mj., na primjer, u dogovoru s predstavnicima društava i sportskih organizacija odlučeno da se održi više priredbi kulturnog i sportskog karaktera. Predviđeno je, između ostalog, da se održi veći broj savjetovanja, konferencija i predavanja u blokovskim organizacijama.

druđu kotara zabrinjavajuće. Zbog toga je preporučeno da se organiziraju ozbiljne akcije za temeljiti popravak naših cesta i puteva. Pored toga, današnje stanje u šumskim površinama ni izdaleka ne zadovoljava, i zbog toga je naglašeno da se poduzmu mjere za pošumljavanje goleti na kotaru.

PREGLED

VAŽNIJIH DOGADAJA
U SVIJETU

Jugoslavija dosljedan borac za mir

Prije nekoliko dana državni sekretar za vanjske poslove drug Koča Popović, šef jugoslavenske delegacije na Osmom zasjedanju Generalne skupštine UN, održao je u generalnoj debati govor u kojem je sažeto iznio stav FNR Jugoslavije prema osnovnim pitanjima međunarodne zajednice.

O popuštanju zategnutosti u svijetu u posljednje vrijeme Koča Popović je rekao da je neposredan uzrok tome bila izvjesna promjena političkih stavova i gesta sovjetske vlade, što je samom potvrdilo da je ona bila glavni krivac zategnutosti u svijetu. Međutim, pitanje se postavlja da li su posrijedi objektivne tendencije popuštanja u svijetu ili ne, a što ne zavisi samo o pravcu sovjetske politike već i od postojanosti drugih faktora koji su izazvali tu promjenu, kao i od realizma politike drugih vlada. Jugoslavija smatra da je opravdano postaviti pitanje nije li najviša točka tog popuštanja već možda prijedena i ne nalazi li se svijet pred novom zategnutošću. U stvari treba učiniti sve i pomoći zajedničke tendencije ka daljnjem popuštanju zategnutosti, spriječavajući istovremeno da bilo tko koristi to za svoje sebične manevre. Miroljubive snage su odnijele značajnu pobjedu nad agresivnom politikom SSSR-a i sada bi trebalo nastojati, da ta pobjeda postane trajna i da od nje imaju koristi svi narodi, koji su za to da se sve zemlje odreknu sile kao instrumenta svoje vanjske politike. Nitko ne osporava odgovornost velikih sila, ali sudjelovanje manjih država u rješavanju i njihovih sporova, tj. sporova veliki sila, u krupnim međunarodnim pitanjima može samo pridonijeti stvari mira. Suprotan stav velikih sila tj. da one riješavaju i odlučuju same i protiv interesa drugih naroda, može samo pojačavati zategnutost.

Osvrnuvši se na probleme Azije, drug Koča Popović je rekao da je u UN postignuta jednoglasnost povodom zaključenja primirja u Koreji, ali da je, međutim, došlo do ozbiljnih nesporazuma u vezi s karakterom i sastavom političke konferencije o Koreji. U tom pitanju UN bi trebali da izvrše svoj zadatak u duhu Povelje UN, suprostavljajući se tendencijama da se organizacija UN pretvori u ideološki ili politički blok, ili u jednu od strana u oružanom sukobu. Problem Koreje povezan je s općim problemima Azije, a odgovadanje rješenja predstavništva Kine u UN spriječava UN da izvrši svoju

ulogu u poboljšanju odnosa na Dalekom Istoku i u Aziji. Jedno od konkretnih pitanja koje treba riješiti na efikasniji način je prisustvo kuomintanskih trupa u Burmi.

O problemu odnosa između Tunisa i Maroka s jedne i Francuske s druge strane drug Popović je izrazio zabrinutost Jugoslavenske delegacije, što usprkos napora UN još nije naden put, koji bi, zadovoljavajući osnovne težnje naroda Tunisa i Maroka, učinio kraj sadašnjoj zategnutosti i nesporazumima.

Pošto se osvrnuo na problem zaključenja državnog ugovora s Austrijom i mirovnog ugovora s Njemačkom, prešao je na Ankarški sporazum između Grčke, Turske i Jugoslavije. Koča Popović je istaknuo da je taj sporazum o prijateljstvu i suradnji u suglasnosti s Poveljom UN, te da će dovesti do još veće suradnje između tri zemlje, koja će poslužiti za primjer drugim narodima, koji su zainteresirani za održanje mira. Ankarški sporazum ostaje otvoren za sve zemlje u ovom dijelu svijeta koje su spremne surađivati na bazi jednakosti.

O problemu općeg smanjenja naoružanja drug Koča Popović je istaknuo da postoje izvjesni faktori koji dopuštaju da se taj problem ponovno razmotri na prihvatljivijoj bazi i da je Jugoslavija spremna da podrži svaku inicijativu u tom smislu.

O ekonomskim i socijalnim problemima, koji stoje pred UN, šef jugoslavenske delegacije izjavio je, da uspješno rješavanje tih problema direktno pridonosi održanju mira i sigurnosti.

Govoreći o problemu kolonija drug Koča Popović se založio da UN poduzmu potrebne mjere kako bi zavisne i poluzavisne narode, a osobito kolonijalne, uputili ka slobodi i nezavisnosti i time izbili mogućnost neprijateljstva mira i slobode naroda da koriste opravdane težnje naroda u tim zemljama.

Na kraju je drug Koča Popović izrazio uvjerenje da će UN nastaviti svoje napore u održavanju mira i razvoju međunarodne suradnje.

Govorom druga Koče Popovića socijalistička Jugoslavija je još jednom iznijela i potvrdila svoj nezavisan i principijelan stav u borbi za održanje mira u duhu Povelje UN, na bazi poštovanja ravnopravnosti između svih naroda i država, velikih i malih, i razvijanja međusobne suradnje za dobro međunarodne zajednice.

Jedini odgovor

Notom, koju je Državni sekretarijat za vanjske poslove 28. rujna o. g. uputio talijanskoj vladi, naša zemlja je odbacila prijedlog talijanske vlade o plebiscitu na STT.

Talijanska vlada je u svojoj noti od 13. rujna o. g. predložila da na konferenciji o plebiscitu sudjeluju osim Jugoslavije i Italije još i USA, Velika Britanija i Francuska.

Stanovište je naše zemlje da bi svaka međunarodna konferencija čak i otežala mogućnost pronalaska sporazumnog rješenja, ako se stavovi Jugoslavije i Italije ne bi prethodno približili diplomatskim putem.

Razlozi našeg odbijanja plebiscita poznati su našoj javnosti. O plebiscitu ne može biti ni govora dok se ne isprave nepravde koje su nanesene Slovincima i Hrvatima talijanskom denacionalizatorskom politikom u prošlosti i mjerama poslije Drugog svjetskog rata kojima je favorizirana Italija na štetu našeg stanovništva u zoni A. Italija s prijedlogom o plebiscitu, koji je inače u normalnim uvjetima demokrat-

ska mjera, pokušava, u skladu sa svojom imperijalističkom politikom prema našoj zemlji, da pod tom maskom prigrabi Trst i zonu A. Što i kako stvarno misle talijanski upravljači nama je i predobro poznato. S jedne strane oružjem demonstriraju na našoj granici, a s druge »lukavo« predlažu međunarodnu konferenciju na bazi plebiscita. Puste ili mudrost! Međutim, oni nas ne mogu ni uplašiti, ni prevariti. Odgovor, koji smo mi dali, sasvim je jasan i jedino moguć.

Talijanska vlada na sve načine pokušava da nam naškodi. Rovari protiv sporazuma između Grčke, Turske i naše zemlje ne bi li oslabila i razbila taj savez. Ali od tih njenih napora nema ništa. Kada su ovih dana predsjednik grčke vlade i ministar vanjskih poslova bili u službenom posjetu Rimu, oni su samo potvrdili privrženost Grčke trojnom sporazumu Grčka — Turska — Jugoslavija. Pelli nije ostalo drugo nego da i on preko volje promuća koju kurtoaznu riječ o tom sporazumu.

62 osnovne i 5
osmogodišnjih škola radi
na području kotara

U ovoj školskoj godini 56 osnovnih škola na kotaru počelo je 1. rujna normalnom nastavom. Zbog nedostatka učiteljskog kadra šest škola još ne radi. Međutim, kako izgleda, i u njima će početi obuka 1. listopada. Na kotaru postoji i pet osmogodišnjih škola. U višim razredima tih škola normalna nastava odvija se jedino u Skradinu i Vođicama, dočim u Murteru, Tiješnom i Prviću nedostaje potreban broj nastavnika. Najteža je situacija u Tiješnom, gdje na pet viših odjeljenja radi samo jedan nastavnik.

Na čitavom području kotara, dakle, ove školske godine radit će svega 62 osnovne i pet osmogodišnjih škola sa 253 odjeljenja u kojima je zaposleno 164 učitelja i 27 nastavnika.

Narodni odbori općina pokazuju sve više razumijevanja za potrebe školstva na svom području. Iako se nalaze u prilično teškim financijskim prilikama, općinski odbori su se pobrinuli da se pravodobno izvrši uredenje školskog prostora, što je, između ostalog, uvjetovalo normalan početak same obuke. I u ovom slučaju pokazala se prednost decentralizacije. Naime, sredstva za održavanje škola prenije-

ta su sa NO-a kotara na općinske odbore, koji su bez izuzetka shvatili potrebe svojih škola. Rezultati će, bez sumnje, u tom pogledu biti i veći kad iduće godine škole budu u položaju da samostalno raspolažu onim sredstvima, koja će im biti namijenjena.

Potrebno je istaknuti, da se osjeća velik nedostatak udžbenika koji su neophodni za normalan rad nastave. U buduću bi svakako trebalo osigurati njihovu prodaju za vrijeme školskih praznika kako već u početku ne bi trpjela obuka. Inače knjižare su opskrbljene dovoljnim količinama ostalog školskog pribora.

Normalnom početku rada u ovoj školskoj godini pridonio je i nastavni kadar, koji je u ogromnoj većini shvatio svoju ulogu i položaj u društvu. Učitelji i nastavnici su nakon praznika postavili, i to bez zakašnjenja, svoj odgovorni posao u školi i van nje.

Zapažen je i sve veći interes roditelja za rad škole. To se ograđuje osobito na roditeljskim sastancima, gdje oni pokazuju brigu ne samo za vladanje svoje djece već i za njihov uspjeh u školi.

NO općine Skradin
izvještava birače o radu

Nedavno su na području skradinske općine održani zborovi birača, na kojima je narodni odbor općine podnio polugodišnji izvještaj. Na svim zborovima, koji su bili vrlo dobro posjećeni, birači su pokazali velik interes, osobito za razne probleme svojih sela. Narod je tom prilikom davao razne prijedloge i obaveze.

Povodom održavanja tih zborova potrebno je iznijeti neke važnije momente iz rada NO-a općine i to prvenstveno o djelovanju odbornika i održavanju zborova birača.

Kolektivni rad NO-a općine Skradin uglavnom je bio vrlo dobar, dočim pojedinačna aktivnost odbornika među svojim biračima nije došla do izražaja. Nedostajalo je onog tako potrebnog, šireg upoznavanja birača s radom općinskog odbora i njegovim zaključcima. Općinski odbornici nisu, na primjer, pružali dovoljnu pomoć seoskim odborima, a isto tako oni se nisu trudili da upoznaju razne zakonske propise i uredbe koje su nakon toga trebali tumačiti biračima. I upravo zbog nepoznavanja tih zakonskih propisa, odbornici nisu bili u stanju da svojim biračima objašnjavaju ulogu narodne vlasti i razne privredne mjere koje ona provodi, a često i nasijedaju raznim antisocijalističkim parolama. Osim toga, i pomankanje jednog življeg kontakta sa biračima dovodilo je do toga da neki odbornici nisu uočavali probleme i prema tome niti su bili u stanju da daju sugestije za sazivanje sjednica odbora na kojima bi se raspravljalo o aktualnim i važnim pitanjima. Pored toga, nije bilo slučajeva da su odbornici na sjednicama davali svoje prijedloge za dnevni red.

Ima odbornika kao što u Spiro Milović, Mate Mijić, Jeca Čolović, Jere Pulić i Dmtar Skrobnića, koji smatraju da je važnije obaviti neki svoj privatni posao negoli doći na sjednicu općinskog narodnog odbora. Takav odnos prema radu NO-a nanosi ozbiljnu štetu samim biračima čija se pitanja na taj način ne mogu niti pravilno rješavati.

U ovom vremenskom razdoblju NO općine postigao je i niz uspjeha. Organizirana je poljarska služba, a mnogo je učinjeno i na zaštiti polja. Osim toga, prišlo se reguliranju uzurpacije općenarodne imovine. Brigom NO-a općine očišćena je »Rivina Jaruga«. Na tim radovima

bilo je uposleno 40 radnika i to puna četiri mjeseca, a utrošeno je oko 1 milijun dinara. Uređen je stočni pazari u Skradinu za koji je utrošeno oko 120 hiljada dinara. Na uređenju pazara dato je 100 dobrovoljnih radnih dana. Zahvaljujući aktivnosti članova narodnog odbora i materijalnom pomoci, izvršeni su razni popravci na vodoopskrbnim objektima u Ičevu, Kupama, Bratiškovcima i t. d. Prilikom tih radova mnogi su odbornici pokazali živu aktivnost, međutim, bilo je i takvih koji nisu koristili povoljne prilike. U Sonkovicu je, na primjer, deset mjeseci ležalo neiskorišteno 400 kilograma cementa za popravak mosta na »Potoku«. Sličan slučaj bio je i sa cementom u Dubravnicama, koji je trebao biti upotrebljen za izvor na »Uzdalju«, Zaranju za popravak bunara, u Bratiškovcima i t. d.

Uz pomoć NO-a općine na njegovom području bilo je organizirano šest zdravstvenih tečajeva za žensku omladinu. Veoma dobri rezultati postignuti su u Bratiškovcima, Skradinu i Dubravnicama, dok je u Sonkoviću i u Rupama bio nešto lošiji uspjeh. U Vačanima tečaj nije uspio za što su krivi u prvom redu odbornici koji o tome nisu vodili nikakovu brigu, a i sami roditelji.

Kad se govori o radu zborova birača, može se konstatirati da dosadašnji rezultati, iako ima dobrih primjera, ne zadovoljavaju. Glavna slabost leži u tome, što na tim zborovima sudjeluje mali broj birača, a naročito žena. U pojedinim selima, na primjer, dolazi na zbor birača najviše 40—50% muškaraca, a jedva 5—10% žena. Takav slučaj imamo u Dubravnicama, Sonkoviću, Vačanima, Skradinu, Skradinskom polju i t. d. Najbolji odaziv birača je u Rupama, Gračacu, Bičinama i donekle u Bratiškovcima.

U nekim selima uvriježila se štetna praksa, koja se ispoljava u riječima pojedinaca: »Što će ići iz kuće svi birači, dovoljno je na zbor poslati starješinu, pa da nas on sve zastupa«. Nije potrebno posebno isticati da ovakva shvaćanja lišavaju mnoge naše građane njihovih osnovnih biračkih prava — da sudjeluju u radu i kontroli lokalnih organa vlasti.

Mnogi birači na području skradinske općine, na primjer, (Nastavak na 3. strani)

U nove pobjede socijalizma

(Nastavak sa 1. strane)

već na snazi, pa čak i onda kada se s prijedlogom ili mišljenjem odbora ne slaže. Međutim, sam narodni zastupnik nije vlast, jer ne može da poduzima akte vlasti ili izdaje naredjenja. Narodni zastupnik kao politički čovjek i javni radnik svoja zapažanja i prijedloge iznosi narodnoj skupštini ili u narodnom odboru, ako je narodni odbor nadležan da o njima odlučuje. Njega izbornom tijelom može opozvati, ako svoju dužnost ne vrši u skladu sa zakonom.

Vijeće proizvođača kao dom narodne skupštine je tijelo koje predstavlja privredne organizacije s njihovim proizvođačima zaposlenim u industriji, trgovini i zanatstvu (prva grupa) odnosno u poljoprivredi (druga grupa). Koliko će koja grupa biti zastupljena ne ovisi o broju proizvođača nego o sudjelovanju u društvenom brutto proizvodu, od materijalnog doprinosa društvenoj zajednici. Kod nas prema društvenom planu za 1953. godinu u društvenom brutto proizvodu grupa industrije, trgovine i zanatstva sudjeluje sa preko 66 posto, a grupa poljoprivrede sa preko 33 posto. Stoga prva grupa ima dvostruko više narodnih zastupnika. Način kandidiranja za narodnog zastupnika za Vijeće proizvođača podudara se s načinom kandidiranja za Savezno vijeće, tj. na zborovima birača u privrednim organizacijama ili prijedlogom određene grupe proizvođača. Međutim, izbori za Vijeće proizvođača nisu neposredni kao što su za Savezno vijeće, već su kombinacija neposrednih i posrednih izbora. Naime, proizvođači na svojim zborovima birača predlažu kandidate, a posebna izborna tijela, koja sačinjavaju članovi vijeća proizvođača kotara i grada izabrani u odnosnoj grupi, glasanjem odlučuju koji će od predloženih kandidata biti narodni zastupnik.

U ovim izborima naši će građani, okupljeni u Socijalističkom savezu radnog naroda, na zborovima birača istaknuti svoje najbolje ljude. Oni će imati punu mogućnost, koju im daje zakon, da predlažu i kažu svoje mišljenje o kandidatima. Naši radni ljudi svjesni su činjenice da će izborom nove Savezne narodne skupštine i Sabora ta najviša predstavnička tijela naše federacije i naše NR Hrvatske biti organizirana u skladu sa Ustavnim zakonom i da će ta tijela pametno i odlučno raditi na tome, da se unaprijedi materijalna snaga našeg društva i da jačaju istinski socijalistički odnosi, da naša zemlja bude još više na ponos ne samo nama nego i naprednim ljudima u svijetu. A da tako i dalje bude zavisit će u prvom redu o volji, samoprijegoru i naporima našeg radnog naroda, naših građana.



Sa velikih manevara JNA

Jur i š

Jutro je. Obavijeni neprovidnim velom bjeličaste magle, maskirani granjem i prućem, prilegli smo u jarak. Čekamo »neprijatelja«. Već dva dana nas progoni. Noćas je naredeno zaustaviti ga i preći u protunapad. U daljini tutnje topovi, a gore iznad nas bruje avioni, povremeno obasipajući položaje reskim mitraljskim rafalima, raketama i bombama. U daljini, unaokolo šute nakostrušene cijevi topova i lakih i teških mitraljeza spremni svakog trenutka prosuti smrtonosnu vatru po »neprijatelju«.

Tišina je lažna, jer se kroz šumu šapatom prenosi vijest, a od vojske sve vri. Čekamo... ali ne dugo. Iznenada neprijatelj je sa svih strana otvorio ubitačnu vatru i prisilio nas da se još bolje priljubimo uz zemlju. Pripremao se jur i š...

U međuvremenu naši radisti javljali su svim ešalonima »spremite se za protunapad... I onda kad je »neprijatelj« svojom vatrom popustio, misleći da nas je savršeno sa zemljom, u našim redovima odjeknule su komande. Pali! Kao jedan riknuh su topovi i

bacači, zaštekali mitraljezi. Protivnik je bio iznenađen, zbunjen, a jur i š odjeknuo. Čuli smo kako, nama najbliži, Ivica komandira poslugu bacača.

— Uglomjer 4-00, daljinar 8,42, gotovo!

— Nišandija!

— Ja!

— Po mitraljeskom gnijezdu desno, šestoperom, trenutnom, punjenje prvo.

— Pali!

I onda tresak, dim, »jauk«... Pošli smo na jur i š. Komanda jedinice, sa sekcijama i dvo-gledima rukovodila je i pratila pokret svojih vojnika. Udar je bio snažan i brz, tako da je protivnik za kratko vrijeme bio uništen u svome gnijezdu.

Nekoliko sati kasnije jedinice su predahnule, zaustavile se, jer se neprijatelj povlačio, ostavljajući iza sebe velike količine ratnog materijala. A najveće jedino su straže i patrole uz manje dijelove jedinica osiguravale položaje, dok se glavnina, prekrita tamnim plaštem noći, mirno odmarala, pripremajući se za sutrašnji jur i š.

Nikica Kronja,
kapetan I. klase

KOMUNALNA DJELATNOST

U blizini željezničke stanice započeli su radovi na izgradnji triju velikih stambenih zgrada. Čitav ovaj blok imat će ukupno 30 stanova. Zgrade će služiti za potrebe pripadnika JNA. Radove izvodi vojno građevno poduzeće »Ivan Lavčević«.

Početak ove godine Narodni odbor gradske općine donio je odluku da se, pored uređenja tvrđave Šubičevac, podigne zgrada za jedan buffet. Radovi, koji su trajali tokom ljeta, nalaze se u završnoj fazi, a u najskorije vrijeme buffet će biti predan građanima na upotrebu i Miminac.

U predjelu Šubičevca između tvornice »Jadranka« i gimnazije postavlja se nova kanalizaciona mreža, kojoj će biti priključena i dva obližnja naselja. Radovi se nalaze u punom toku, a njihova vrijednost iznositi će oko 12,500.000 dinara. Ove radove izvodi građevno poduzeće »Izgradnja«.

Narodni odbor gradske općine nabavio je ovih dana iz domaće tvornice u Smederevu jedan stroj za sprameksiranje ulica. Za sada je odlučeno da se na području grada uredi Zadarska ulica do Doma staraca



Gradsko vijećnica u Šibeniku

Osuđena grupa pronevjeritelja

U utorak 29. rujna o. g. Okružni sud u Šibeniku izrekao je presudu grupi pronevjeritelja državne i zadrugne imovine. Na optuženičkoj klupi našlo se 15 ljudi iz Drniša i okolice, koji su u razdoblju od 1949. do kraja 1951. godine izvršili razna krivična djela, oštećivši društvenu zajednicu za oko 2,130.000 dinara.

Sud je glavnooptuženog Ivanu Copicu Antina, predsjednika poljoprivredne zadruge u Mirloviću Zagori osudio na 12 godina strogo zatvora, što je u razdoblju od dvije godine izvršio trinaest raznih krivičnih djela pronevjeranja u iznosu od preko 2 milijuna dinara. On je to vršio na način da je uzimao robu za sebe iz pomenute zadruge, pokrivajući manjak s lažnim potvrdama, koje je primao od optuženih Vici-

ća, Beslame i Grabića, namještenika Narodne banke, Kotarskog zadrugnog poslovnog saveza odnosno NO-a kotara Drniš, o tobože pripadnim bonovima. Sud mu je također oduzeo tri komada zemlje, zatim jedna kola, dvije spavaće sobe, 170.000 dinara u gotovom i nesto rubenine, što je sve nabavio novcem, koji je prisvojio. Ostali optuženici kažnjeni su ovim kaznama: Nikola Vicić 3 godine zatvora, Branko Beslema i Vjekoslav Grabić godinu i pol, Drago Skelin i Josip Radeljak 14 mjeseci, Petar Mazalin i Mate Džaja 3 mjeseca, Ante Copic 4 mjeseca, Mate Vukorepa 5 mjeseci, Manda Copic, Sime Strkalj i Josip Lucić na kaznu od 6 mjeseci zatvora. Od optužbe su oslobođeni Ivan Pranić i Toma Zivković. — J. —

ŠIBENIK

KROZ TJEDAN

Kazalište

CETVRTAK, 1. X. — Sablazan u dolini sv. Florijana — komedija od I. Cankara.
NEDJELJA, 4. X. — Silva — opereta od E. Kalmana. Početak predstave u 20 sati.

Kinematografi

TESLA: premijera švedskog filma — GOSPOĐICA JULIA — Dodatak: Filmske novosti br. 35. (29. IX. do 4. X.)

Premijera talijanske filmske komedije — SVE ZBOG NJE — Dodatak: Filmske novosti br. 36. (5.—9. X.)

SLOBODA: engleski film — TREĆI ČOVJEK — Dodatak: Mjesečnik JNA br. 21. (29. IX. do 1. X.)

Premijera talijanskog crtanog filma u bojama — BAGDADSKA RUZA — Dodatak: Kardinal zločinac. (2. do 7. X.)

Dežurna ljekarna

Službu vrši I. narodna ljekarna — ulica B. Petranovića.

Iz matičnog ureda

RODENI

Vedran, sin Sime i Anke Krajević; Vinko, sin Mile i Karme Zivković; Vedrana, kći Ivana i Anice Grabar; Mile, sin Petra i Vinke Marin; Branka, kći Vjekoslava i Apolonije Huljev; Vlatka, kći Ane Burić; Miro, sin Marka i Slavke Bujas; Jadranka, kći Mladenka i Marije Turčinov.

VJENCANI

Maurel Ivan, penzioner — Ivić Zorka, trg. pomoćnik, Lalović Dušan, limar — Livić Antica, man. radnica; Mašina Ivo, student prava — Katalinić Alemka, domaćica; Simić Milijan, st. vodnik JRM — Salković Karmen, službenik i Jurković, tehničar — Karadole Karmen, ml. knjigovodja.

UMRLI

Stupin Goran Ivana, star 3 m.; Skorić Darko Tomin, star 24 god.; Mijalić Ante Antin, star 3 god.; Čubrčić Mile Marjana, 7 m. i Galo Kata, stara 39 god.

VIJESTI IZ NAŠEGA GRADA

Koliko se prodala novina u gradu

Među najčitanijim dnevnicima nalaze se »Borba« i »Vjesnik« kojih se prodalo po 700 primjeraka. Od ostalih dnevnikova čita se »Politika« i »Slobodna Dalmacija« po 50 primjeraka. Od tjednih listova najviše se uzima »Vjesnik u srijedu« i »Šibenski list« kojih se prodalo po 1000 komada, zatim »Narodni sport« 400, »Sportska panorama« 150, beogradski

»Sport« 100, »Politikin zabavnik« 120, »Petko« 100, dok se ispod 100 primjeraka uzima »Republika«, »Naprijed«, »Omladinac«, »Duga«, »Horizont« i t. d. Od humorističkih listova najviše se čita »Pomet« do 500 i »Kerempuh« oko 100 komada.

Od ostalih novina, koje ovdje nismo spomenuli, najviše se čita »Filmki vjesnik« do 400 i »Novela film« do 100 primjeraka. Kako ovdje nismo uračunali i broj pretplatnika za dnevnu i tjednu štampu, to je sigurno da je njihov broj nešto veći.

Izrada novog voznog reda

Kako doznajemo od strane željezničke stanice u Šibeniku, 8. listopada o. g. održat će se u Splitu na inicijativu Direkcije željeznica Zagreb konferencija za izradu novog voznog reda za 1953/54. godinu.

Konferenciji, koja će pomenu-tog dana započeti točno u 8 sati na željezničkoj stanici u Splitu, treba da pristupe predstavnici svih ustanova, poduzeća, škola, partijskih i sindikalnih organizacija, te predstavnici JNA i narodne vlasti (narodni odbori općina, kotara i gradova) sa zadatkom da iznesu svoje potrebe, koje se odnose na putnički promet (prijevoz radnika, namještenika i učenika). Na taj način daje se mogućnost svim interesantima da iznesu svoje potrebe i želje, jer se nakon stupanja na snagu novog voznog reda ne će uzimati u obzir nikakve molbe za izmjenu istoga.

Od čega građani umiru

U razdoblju od 1. I. do 31. VIII. o. g. umrlo je na teritoriju grada ukupno 257 ljudi, od toga u Općoj bolnici 118. Prema podacima kojima raspolazemo najveći broj smrtnih slučajeva nastupio je kao posljedica bolesti srca i plućnih oboljenja. Na treće mjesto dolazi starost, zatim crijevna oboljenja kod djece, arterioskleroza (kap), i rak. Nasuprot ovima, tuberkulozna oboljenja pluća nalaze se u našem gradu u osjetnom opadanju u odnosu na predratno vrijeme, kada je broj smrtnih slučajeva bio itekako velik, osobito kod omladine. Za ovakovo stanje nesumnjivo je veliku ulogu odigrao Antituberkulozni dispanser u Šibeniku, koji je spriječio širenje ove bolesti primjenjivanjem preventivnih mjera. S druge strane broj oboljenja od srca i raka je sve veći.

NO općine Skradin izvještava birače o radu

(Nastavak s 2. strane)

još ni danas ne razlikuju zbor birača od konferencije Socijalističkog saveza ili skupštine zadruge. Nije im poznata nadležnost općinskog narodnog odbora. Oni često traže svoja prava, ali ne izvršavaju svoje dužnosti. Dogada se i to da poneki birač ne pravi razliku između dobronamjerne konstruktivne kritike i neprijateljskih napada na naše revolucionarne tekovine.

Odbornici bi u svemu tome mogli pružiti značajnu pomoć na terenu. Naime, oni bi trebali biračima ne samo govoriti u ulozima lokalnih organa narodne vlasti, već im temeljito objašnjavati njihova prava i dužnosti i zajedno s njima boriti se protiv svih onih pojava koje kočuju naš socijalistički razvitak.

Upozorenje biračima

BIRAČKI SPISKOVI SU NA UVID GRADANSTVU, TE SE ISPRAVCI MOGU VRŠITI SAMO DO 15. X. 1953. g.

PROVJERITE ZA SEBE I ČLANOVE SVOJE OBITELJI: 1. DA LI SU ONI, KOJI IMAJU PRAVO GLASA, UPISANI U BIRAČKI SPISAK?

2. JE LI JE TOČNO UPISANA ADRESA STANOVANJA? 3. DA LI SU TOČNI LIČNI PODACI?

ISPRAVCI SE VRŠE U TAJNIŠTVU NO - a GRADSKOJ OPĆINI, OBALA II. KAT SOBA 16. I TO SVAKOG RADNOG DANA, ZAKLJUČNO DO 15. X. 1953. g., OD 8 DO 12 I OD 16 DO 19 SATI.

Povodom „Jednog slučaja iz Betine“

U »Šibenskom listu« br. 57 od 16. rujna o. g. objavljen je članak pod naslovom »Jedan slučaj iz Betine«, u kojem autor članka Dalibor Lukin kleveta upravu brodogradilišta »Ivo-Srećko Vodopija« u Betini.

Između ostalog ističe, da su se naučnici primali u poduzeće preko prijateljskih kanala i samovoljno. Ovo je kleveta, za koju će autor pomenutog članka odgovarati pred sudom, ukoliko ponovo tu svoju izjavu.

Mogu da izjavim, da nije bilo nikakvih privilegija kod primanja naučnika u brodogradilištu. Da je ovo točno, vidi se i iz toga što je Biro za posredovanje rada u Šibeniku primio sve predložene omladince, osim Vladimira Lukina. Umjesto njega primljen je sin jednog palog borca.

Ante Zupanović,

direktor

brodogradilišta

»Ivo-Srećko Vodopija«



Šibenik

Motiv iz Doca

Sličice iz grada

TOPLI DANI BEZ KUPAČA

Posljednjih dana zavladao je sparima kakve nismo osjećali ni usred ovog ljeta. Kiše, koje su padale sredinom ovog mjeseca, dale su naslutiti da će ubrzo nastupiti jesenski dani. Međutim, to je trajalo veoma kratko vrijeme. Ziva u termometru stajno se penjala, dosegavši i do 30 stepeni Celzusa. Kod ljudi se pobuđivala želja da se barem u slobodno vrijeme malo rashlade u morskoj vodi. Ali kako poći do gradskih kupališta, kada prijevoznih sredstava nije bilo. Na kupalištu Martinska našlo se nekoliko kupaca, koji su se uspjeli prevesti privatnim ladama. A kupalište Jadrija? Ono je već odavno bilo zatvoreno i nepristupačno kupcima. Za to se pobrinulo kupališno društvo »Jadrija«, koje je smatralo da je sezona prestala. Za članove ovog društva sigurno da, ali ne i za ostale građane kojima je bilo mnogo stalo do toga. Po svemu izgleda da su neki iz uprave društva smatrali da je ipak trebalo kupcima barem nedjeljom staviti na raspolaganje prijevozna sredstva. Stoga su odlučili da iduće nedjelje osiguraju brod za prijevoz kupaca do Jadrije. Samo mislimo da su se kasno sjetili, jer će ovog puta vrijeme učiniti svoje. U svakom slučaju dobra pouka za iduću sezonu!

BERBA GROŽDA U JEKU

Glavna cesta i pokrajne ulice u Varošu i na Gorici neobično su oživjele ovih dana. Berba grožđa je u punom toku. Od jutra do mraka gradom prolaze kola natovarena groždem, koje je ove godine dobro rodilo, što se i na licima naših težaka vidno osjeća. I šibensko polje uzduž i poprijeko ponovno je oživjelo. Prošle nedjelje bilo je vidjeti i mladosti koja je pomagala starijima da se grožđe što prije pobere. Ali broj kola kao i ljudi daleko je manji nego što je bio u predratno vrijeme, kada su gradske ulice bile upravo zakrčene bezbrojnim kolima. I ova nam slika pokazuje da je grad poprimio drugo lice — postao trgovački i industrijski centar.

NEČISTOĆA U BIJELOM KRUHU

Nove cijene kruha, koji su nedavno određene, građanstvo je sa zadovoljstvom primilo. I asortiman kruha se poboljšao, a mreža prodavaonica je proširena. Međutim, kruh nije u posljednje vrijeme baš najbolje kvalitete. Staviše, nade se u njemu osobito bijelome dosta nečistoće, tako da su kupci prisiljeni da više od polovicu bace. Ovdje bi sanitarna inspekcija trebala povesti više kontrole a i samo poduzeće koje peče, kako bi se isto unaprijed spriječilo.

— omikron —

PRIJEDLOG

TRGOVINSKO-UGOSTITELJSKE KOMORE
GRADA I KOTARA ŠIBENIK

O DECENTRALIZACIJI TRGOVAČKE MORNARICE

(Svršetak)

Zadržavajući današnju organizaciju Jugoslavensko-linijske i Jadranske linijske plovidbe sa sjedištem u Rijeci trebalo bi odmah izvršiti decentralizaciju Jadranske slobodne. Njen plovidni park imao bi se dodijeliti našim primorskim gradovima, u kojima bi se osnovala lokalno pomorsko-brodarska poduzeća. Ta mala lokalna poduzeća, koja bi koristila lokalne pomorske uslove i snage u slobodnoj konkurenciji, izrasla bi postepeno u velika pomorsko-brodarska poduzeća i ona bi kao takova, razvijajući pomorstvo duž čitave naše obale, doprinijela pretvaranju naše države u pomorsku velevlad.

Pri raspodjeli plovnog parka Jadranske slobodne moralo bi se u prvom redu odrediti koja lučka mjesta dolaze u obzir kod te raspodjele. Decentralizacija, kao što je rečeno, trebalo bi da omogućiti razvoj brodarstva duž čitave naše obale. I upravo zbog toga pri raspodjeli ne bi smio biti isključen ni jedan naš lučki lokalni centar. Postoje i takvi prijedlozi koji polaze sa stanovišta usko lokalnih interesa. Ti prijedlozi idu za tim, da se smanji broj lučkih mjesta koji su zainteresirani za raspodjelu plovnog parka kako bi se na taj način osigurao sebi što veći dio. U tom smislu mogao bi se tumačiti i prijedlog Trgovinske komore u Splitu, koji mimoilazi grad Šibenik. Na taj način i sama svrha decentralizacije bila bi promašena, jer bi uz brodarški centar Rijeku imali još dva Split i Dubrovnik, dok bi ostala naša lučka mjesta odnosno najveći dio našeg primorja i dalje ostajao po strani, i tako ne bi imao mogućnosti da sudjeluje u razvoju našeg brodarstva.

Svakako je najvažniji uslov da svi lokalni pomorski centri budu obuhvaćeni u raspodjeli plovnog parka, što pak ne znači da oni u tome moraju biti potpuno izjednačeni. Da bi se ta raspodjela što bolje i pravednije provela potrebno je odrediti jedan kriterij po kojem bi se izvršila i raspodjela plovnog parka. Još na zajedničkom sastanku predstavnika Trgovinskih komora Zadra i Šibenika, koji je održan u Zadru, donijeta je rezolucija u kojoj je naglašeno, da bi prilikom raspodjele plovnog parka trebalo svakako voditi računa o sljedećem:

1. Lučki promet i posebne mogućnosti korišćenja broskog prostora, koje postoje u pojedinim našim lukama;
2. Broj uposlenog osoblja u našem brodarstvu, koji otpada na pojedina naša obalna područja i
3. Pomorske tradicije pojedinih naših gradova i njihove okolice.

Da vidimo kakav je položaj Šibenika u odnosu na iznjeti kriterij.

Po robnom prometu, šibenska luka je jedna od naših najvećih luka. U prvom polugodištu ove godine, i to po službenoj statistici, naša luka je ostvarila promet od ukupno 273.000 tona robe. Promet u šibenskoj luci je u stalnom porastu. Na pr., u godini 1952. promet preko samog poduzeća Luka i skladišta Šibenik iznosio je ukupno 266.000 tona, dok je isto poduzeće u prvom polugodištu ove godine ostvarilo promet od 203.000 tona, tako da će do konca godine dostići sigurno 400.000 tona. Lučki razvoj Šibenika nije uslovljen nekim momentalnim prilikama, već je on posljedica njegovog geografskog smještaja i prirodnih nepromjenljivih uslova.

S područja Šibenika broj uposlenih pomoraca iznosi 232 odnosno 10,8%, pa je Šibenik u tome na trećem mjestu i to iza Zadra i Rijeke.

Pomorske tradicije Šibenika i njegovog područja nisu toliko poznate, ali su uza sve to vrlo značajne za razvoj našeg brodarstva. Mornari s otoka Zlarina, Kaprija i Zirja sačinjavali su najveći dio posada bivše austrougarske trgovačke mornarice, koja je u ono vrijeme smatrana kao jedna od najboljih trgovačkih mornarica u svijetu. Pored toga, prvo parabrodarsko društvo obolne plovidbe u Dalmaciji osnovano je u Šibeniku. To društvo svojim brodovima održavalo je čitavu obalnu plovidbu na području sjeverne i srednje dalmatinske obale.

Iz navedenog se vidi da je i Šibenik pridonio stvaranju naše trgovačke mornarice i prema tome nema nikakvog razloga da se on isključi iz raspodjele plovnog parka.

Imajući u vidu takav kriterij pri razdiobi plovnog parka Jadranske slobodne plovidbe, prema mišljenju šibenske Trgovinske komore, morale bi svakako doći u obzir sljedeće naše luke: Rovinj, Pula, Zadar, Šibenik, Split, Kardeljevo, Dubrovnik i Kotor. Upravo takvom razdiobom stvorili bi se uslovi za razvoj brodarstva duž čitave naše obale.

Prijedlog šibenske Trgovinske komore za decentralizaciju naše trgovačke mornarice mogao bi se sažeti u sljedećim točkama:

1. Decentralizacija bi se imala ograničiti za sada na razdiobu brodarstva parka Jadranske slobodne, s izuzetkom nekoliko brodova trampera, koji bi se mogli odvojiti od Jugoslavenske linijske, ne dirajući njenu organizaciju i njen sastav, te ih dodijeliti Dubrovniku;
2. Razdioba plovnog parka Jadranske slobodne trebala bi se provesti između svih naših lučkih centara i to: Rovinja, Pule, Zadra, Šibenika, Splita, Kardeljeva i Kotora, i na taj način da se stvori osnov za razvoj brodarstva uzduž čitavog našeg Primorja, u srazmjeru s njihovim pomorskim mogućnostima i uslovima;
3. Šibeniku bi se imala dodijeliti dva broda za mediteransku plovidbu i to dva broda tipa »Drava« uz stanoviti broj pripadajućih mu manjih plovnih jedinica i
4. Uprava i poslovanje s tim novim brodovima morala bi se povjeriti u tu svrhu novoosnovanim lokalnim brodarkim poduzećima čiji će privredno upravni organi biti područni narodni odbori kotara i grada.

PRIZNANJE AEROKLUBU ŠIBENIK

Povodom nedavno održanog prvenstva u padobranstvu Aeroklub iz Šibenika primio je pismeno priznanje od strane zagrebačkog Aerokluba, čiji sadržaj glasi: »Poslije saslušnog izvještaja o učešću naše ekipe na republičkom padobranskom prvenstvu, koje je održano u vašem gradu, odlučili smo da vam se ovim putem zahvalimo.

Naši padobranci su svugdje kod vas naišli na najveću susretljivost i gostoprimstvo, koje ne će nikada zaboraviti. Opće je mišljenje, da nigdje nisu bili tako lijepo dočekani kao u vašem gradu i Aeroklubu. Iako je naša ekipa imala dosta teškoća, kao i veliki broj povreda, mi smo veoma zadovoljni s postignutim plasmanom. Posebno je potrebno napomenuti da je takmičenje u svakom pogledu uspjelo.

Na posebnom mjestu spada susretljivost i spremnost vaših ljudežnika u gradu, da nam pomognu. Njima smo se posebno pismeno zahvalili.

Iz ovoga svega proizlazi, da se mi osjećamo obavezni prema vašem Aeroklubu i bit će nam drago, ako ćemo vam moći kojom prilikom izići u susret.

Osim ove zahvale Aeroklub Šibenik primio je još niz zahvalnica i priznanja od ostalih ekipa iz svih republika, koje su sudjelovale na takmičenju.

U Dubrovniku izrađen prijedlog za raspodjelu trgovačke mornarice

Nedavno je na konferenciji trgovačkih komora u Dubrovniku komisija međukomorskog odbora iznijela prijedlog za decentralizaciju trgovačke mornarice koji glasi:

Trgovačku mornaricu za dugu i obalnu plovidbu, koja se nalazi na upravljanju brodarkog poduzeća »Jadrolinija« treba decentralizirati na sljedeći način:

1. Jugolinijskoj plovidbi ostavlja se čitav brodarki prostor potreban za održavanje triju postojećih redovnih pruga kao i rezerve od 30 do 40% od jedinica na linijskoj službi za osiguranje rezerve na linijama.
2. Izdvojiti će se sva ostala tramperska tonaža iz osnovnih sredstava brodarkog poduzeća »Jadrolinija«.
3. Izuzeta tramperska tonaža organizirat će se na sljedeći način:

a) brodovi do 2.500 tona dodijelit će se »Jadranskoj slobodnoj plovidbi«.

b) od ostatka organizirat će se dva tramperska poduzeća i to: jedno sa sjedištem u Dubrovniku, a jedno sa sjedištem u Kotoru s time, da novoformirana tramperska poduzeća po organskom sastavu i tehničkim sredstvima budu približno ista. Pod tramperima podrazumijevaju se i tankeri.

Brodovi »Jadrolinija« potrebni za održavanje pruga južno od Dubrovnika dodijelit će se pomorskim poduzećima NR Crne Gore na upravljanje. Kad sazriju tehnički uslovi dodijelit će se pomorskim poduzećima Crne Gore još i potrebna sredstva za održavanje jedne longitudinalne linije.

Postojećoj »Jadro-slobodnoj plovidbi« dodijelit će se četiri parobroda od 2.500 tona iz sredstava »Jugolinije«. Iz ovako sastavljene »Jadro-slobodne« odvojiti će se svi brodovi ispod 600 tona nosivosti. Ova odvojena tonaža pridodat će se tonaži svih postojećih obalnih plovidba sa izuzetkom brodova, koji su izgrađeni sredstvima samih poduzeća, a jedna posebna tehnička komisija izvršit će raspodjelu ove sveukupne tonaže, prema potrebi svih lučkih centara naše obale.

IZ SPORTSKOG ŽIVOTA

U trećem kolu II. savezne nogometne lige

Uspjeh »Šibenika« u Šapcu

SABAC — Igralište »Mačve«. Gledalaca 4.500. Prvenstvena utakmica II. savezne lige. Sudac S. Stefanović iz Beograda. Strijelci: Friganović u 17. minuti za »Šibenik«, a Ivoš u 80. minuti za »Mačvu«.

Odmah u početku domaći počinju da dugim loptama ugrožavaju vrata »Šibenika«. U prvih 20 minuta oni vrše stalan pritisak. U tom razdoblju nisu uspjeli realizirati dvije zrele šanse usljed neefikasnosti navalnog reda. Ono što nisu učinili domaći, to je uspjelo momčadi »Šibenika« da nakon jednog prodora u 17. minuti preko Friganovića postigne vodstvo. Taj zgoditak utjecao je na ekipu »Šibenika« utoliko, što je ona zaigrala mnogo bolje i korisnije. Nekoliko oštiri lopti upućeno je preko vratiju. Domaća se momčad trsila da izjednači rezultat, ali joj to nije uspjelo zbog dobro provedene taktike od strane »Šibenika«.

Igra je u drugom poluvremenu dobila mnogo na živosti, kada je jedna i druga momčad izvodila naizmjenične napade od kojih su oni od strane »Šibenika« bili rijetki, ali zato opasniji. »Šibenik« se, da bi sačuvarao rezultat, povu-

kao u obranu. Takvo stanje uspjelo je održati sve do 10 minuta prije kraja, kada su domaći iz jedne neopasne situacije uspjeli izjednačiti.

Dok se kod »Mačve« ispoljila borbenost i oština, ali ne efikasnost, dotle je »Šibenik« preveo veoma konistan nogomet. U igri, koja nije bila baš dobra, istakli su se kod »Mačve« desni branič i lijeva spojka, dok su kod »Šibenika« bili najbolji Bašić, Erak II. i Tedling.

IV. kolo utakmica II. savezne lige igra se 11. listopada. U tom kolu »Šibenik« se sastaje sa »Lovčenom« iz Cetinja na svom terenu.

U III. kolu II. savezne nogometne lige postignuti su sljedeći rezultati: u Banjaluci: Borac — Branik 2:1, u Titogradu: Budućnost — Napredak 2:0, na Cetinju: Lovćen — Zagreb 1:1 i u Šapcu: Mačva — Šibenik 1:1. Utakmica Zeljezničar — Velež igra se u nedjelju 4. listopada.

Tablica

ZAGREB	3 2 1 0 9:2 5
VELEŽ	2 2 0 0 7:0 4
BUDUĆNOST	3 2 0 1 4:5 4
MAČVA	3 1 1 1 4:4 3
LOVČEN	3 1 1 1 4:5 3
ŠIBENIK	3 1 1 1 3:5 3
ZELJEZNIČAR	2 1 0 1 6:4 2
BRANIK	3 1 0 2 5:6 2
BORAC	3 1 0 2 3:8 2
NAPREDAK	3 0 0 3 1:7 0

Grupno prvenstvo Dalmacije

Druga pobjeda »Jadrana«

Benkovac: Igralište »Velebita«. Gledalaca oko 500. Utakmica za grupno prvenstvo Dalmacije. Sudac Bolanča iz Biograda n/m slab. Zgoditke postigli Stampalija (2), Čala i Markušek za »Jadran«, a za »Velebit« srednji napadač.

Prvo poluvrijeme proteklo je u ravnopravnoj igri. Prva polovina ovog dijela pripada gostima, koji vrše stalan pritisak na vrata »Velebita«. U tom razdoblju »Jadran« zgoditkom Stampalije postiže vodstvo. Poslije jedne oštre lopte koju je uputio Ercegović II, ovaj ponovno tuče prema praznim vratima, ali desni branič domaćih uspijeva loptu izbiti u polje. U 16. minuti domaći izjednačuju iz jedanaesterca, ma da ovaj nije postojao. Poslije ovoga igrači »Jadrana«

igraju nervozno, te im ništa ne polazi za rukom, tako da su domaći u jednom prodoru prema Gašćićevim vratima uspjeli povesti sa 2:1, s kojim se rezultatom polazi na odmor.

Nastavak igre potpuno pripada momčadi »Jadrana«, koja dugim loptama osvaja teren. Kod njih se osjeća mnogo bolja kondicija, kojoj se ima zahvaliti da je postignuta sigurna pobjeda u omjeru 4:2. Realizatori zgoditaka bili su Stampalija, Čala i Markušek. Najbolji kod Jadrana bili su Grbac, Čala, Markušek i o-ba Ercegovica, dok su se kod »Velebita« istakli srednji napadač i desna strana navale.

Za postignute uspjehe u Siveriću i Benkovcu mnogo je pridonio trener Stanko Knez.

E.

ŠIBENIK II. - PRVOBORAC 9:6

U nedjelju 27. rujna o. g. odigrana je u Vodicama nogometna utakmica za grupno prvenstvo Dalmacije između »Šibenika« II. i domaćeg »Prvoborca«. Pobjedio je »Šibenik« II. s rezultatom 9:6 (6:4). Utakmica je bila prilično zanimljiva, jer je obilovala zgodicama, koji su postignuti nakon lijepih i brzih kombinacija s obje strane.

Zgoditke za »Šibenik« postigli su Kale i Cvitanović po 3, Zorić 2 i Perak 1, a za domaće Lasan 5 i Alfirev S. 1. U momčadi »Šibenika« istakli su se Rak, Kale i Cvitanović, koji je bio najbolji na terenu. Kod domaćih svidio se jedino Lasan.

Prek oko 200 gledalaca sudio je dobro Vujić iz Šibenika.

B. A.

OBAVIJEST

Djevojke, koje imaju volje i smisla za balet a žele surađivati u opereti Narodnog kazališta u Šibeniku, neka se jave upravi kazališta svakog dana od 11 do 13 sati.

Uprava Narodnog kazališta
Šibenik

U školi učenika u privredi upisano 142 učenika

Polovinom ovog mjeseca započela je redovita obuka u Školi učenika u privredi. U ovoj školskoj godini zabilježen je velik priliv učenika, osobito u prvim razredima. Na čitavoj školi upisano je ukupno 142 učenika-ca.

Svi zanati nisu jednako zastupljeni. Najviše učenika izučava metalnu, građevinarsku i drvoprerađivačku zanatsku struku. S druge strane ima, pak, zanata za koje se nije prijavio niti jedan naučnik (zlatari, urari, fotografi i konobari). Premalo su zastupljeni obučari, krojači, pekari, mesari i dr.

ELEKTRODALMACIJA PODUZEĆE ZA ELEKTRIFIKACIJU DALMACIJE PODRUČNI URED ŠIBENIK

raspisuje

JAVNO NADMETANJE

ZA ISKOP I IZRADU BETONSKOG KANALA ZA POLAGANJE KABELA. ELABORAT S POTREBNIM MJERAMA MOŽE SE DOBITI SVAKOG DANA U PROSTORIJAMA PODRUČNOG UREDA

NADMETANJE ĆE SE OBAVITI 10. X. O. G. U 10 SATI U PODRUČNOM UREDU

Iz šahovskog društva »Šibenik«

Šahovsko društvo Šibenik poziva sve svoje bivše i sadašnje članove, kao i ostale ljubitelje šahovske igre, da se čim prije jave u društvenim prostorijama, radi evidencije, sređivanja administrativno-tehničkih podataka, obzirom na to što će prvom polovinom mjeseca listopada započeti turniri vankategornika kao i turniri kategornika, a u sklopu proslave 30-godišnjice šahovskog života u Šibeniku.

UPRAVA

»SIBENSKI LIST«

organ Socijalističkog saveza radnog naroda za grad i kotar Šibenik

Uredništvo, štamparsko poduzeće »Štampa«

Glavni

i odgovorni urednik

NIKOLA BEGO

Tekući račun: Narodna banka Šibenik broj 531—T—292

Rukopisi se ne vraćaju.

Pretplata za tri mjeseca Din. 84.—, za pola godine Din. 168.—, za godinu Din. 336.—.

Poduzeće »KRKA« industrija Šibenik

TRAŽI ZA ODMAH

JEDNOG SPREMNIJEG ZIDARA — MAJSTORA RADI PRAVAKA I ODRŽAVANJA POGONA.

STALNO ZAPOSLENJE, PLAĆA PO TARIFNOM PRAVILNIKU. ZA INFORMACIJE UPITATI NA TEL. br. 2-31 ILI PISMENO.